

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2568/2023
08.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милица Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈКП Градско саобраћајно предузеће „Београд“ из Београда, чији је пуномоћник Драган Јовановић, адвокат из ..., ради накнаде трошкова за исхрану у току рада, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3762/22 од 07.11.2022. године, у седници већа одржаној 08.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3762/22 од 07.11.2022. године, исправљене решењем истог суда Гж1 3762/22 од 09.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3762/22 од 07.11.2022. године, исправљеном решењем истог суда Гж1 3762/22 од 09.12.2022. године, ставом првим и другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 642/22 од 30.06.2022. године, тако што је тужени обавезан да тужиоцу на име разлике у висини накнаде за трошкове исхране у току рада у готовом новцу и боновима, за временски период од марта 2019. године до октобра 2021. године, исплати износе главнице са законском затезном каматом, у висини и на начин како је то одређено у изреци пресуде. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка и одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступка у износу од 2.550,00 динара, а тужени је обавезан да тужиоцу надокнади трошкове првостепеног поступка у износу од 34.320,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате, Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка по жалби у износу од 23.820,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побојану пресуду применом члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности Града Београда („Службени лист Града Београда“ број 78/18) предвиђено је право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини од 500,00 динара по радном дану. Посебним колективним уговором туженог („Службени лист Града Београда“ број 96/18) запосленима је признато право на накнаду трошкова исхране у току рада у истом износу по радном дану, с тим што се део у износу од 300,00 динара исплаћује у новцу, а део у износу од 200,00 динара у боновима за исхрану. Тужени је ову накнаду у спорном периоду исплаћивао у умањеном износу.

Тужилац је поднетом тужбом тражио исплату разлике предметне накнаде у висини која између странака није била спорна.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио постављени тужбени захтев. По становишту другостепеног суда, иако се сматра зарадом у ширем смислу тог појма, одређеног правилима из члана 105. став 3. Закона о раду (јер се на ова примања плаћају порези и доприноси који терете зараду), накнада трошкова за исхрану у току рада прописана правилима из члана 118. став 1. тачка 5. Закона о раду, има карактер накнаде за повећане трошкове које запослени има док ради, а не карактер накнаде за обављени рад из члана 106. и 107. Закона о раду. Према назначеним нормама зараде за обављени рад и време проведено на раду састоји се од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде. Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараду и сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ бр. 116/14 који је био у примени од 28.10.2014. до 01.01.2020. године) који је привремено уредио основице, односно основне зараде запослених и све елементе који служе за обрачун и исплату зараде, те је чланом 4. прописао ништавост сваке одредбе којом се врши повећање основице, коефицијента или било ког другог елемента чијом изменом би дошло до повећања плате и другог сталног примања код корисника јавних средстава, не може се односити на накнаду трошкова које запослени има по основу исхране у току рада. На овакво тумачење права упућује решењем Уставног суда ИУз 623/2014 од 25.07.2018. године, донето поводом иницијативе за покретања поступка за оцену уставности и сагласности са потврђеним међународним уговорима тог закона, као и чињеница да је Влада Републике Србије након ступања на снагу тог закона, на основу овлашћења из члана 246. став 2. Закона о раду закључила посебан колективни уговор за територију Републике Србије за јавна предузећа у комуналној делатности.

Правилно је другостепени суд применио материјално право.

Право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада, предвиђено чланом 118. став 1. тачка 5. Закона о раду, остварује се у складу са општим актом и уговором о раду, ако послодавац то право није обезбедио на други начин. Висина трошкова исхране у току рада утврђена је Посебним колективним уговором туженог у износу од 500,00 динара по радном дану, у истој висини прописаној и Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности Града Београда, с тим што се део трошкова у износу од 300,00 динара запосленом исплаћује у новцу, а остатак у боновима за исхрану.

Следствено изложеном, тужилац је имао право на исплату трошкова исхране у току рада у уговореним износима. Без обзира на принцип бруто зараде, установљен одредбом члана 105. Закона о раду, која у себи садржи порезе и доприносе који се плаћају из зараде, појединачне одредбе колективног уговора и уговора о раду тумаче се онако како гласе. У ситуацији када се у колективном уговору наведе конкретан новчани износ који се има исплатити запосленом на име накнаде трошкова исхране у току рада, не може се на штету запосленог претпоставити да је реч о уговореном бруто износу. Општим актима и уговором о раду у конкретном случају није предвиђено да је висина накнаде за трошкове исхране у току рада уговорена у бруто износу, због чега није било места умањењу по основу пореза и доприноса и исплаћивању тужиоца нижих износа накнаде од уговорене.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић